

UN TRIBUT AL MESTRE,
ESCRITOR, FILÒLEG I
CRÍTIC LITERARI

Assumpció
Cantalozella

Esriptora

De set en set

Lluís
Muntada

En Joaquim Molas

Entrava a classe amb una burilla a la boca —apagada—, una cartera tan plena que amenaçava d'esberlar-se en qualsevol moment, i un plec important de folis sota el braç. Deixava la cartera damunt la taula, i els folis esplanats. Jo me'l mirava com si contemplés una escena de teatre, els ulls xuclats pel personatge. El que més em cridava l'atenció era el plec de folis. Sabia que ens oferirien alguna sorpresa, com tots sabem que acabaven de sortir, resclosits, d'aquella Biblioteca de Catalunya clausurada des del dia que un il·luminat militar va decidir escombrar la República. Vaig inscriure'm a dues assignatures, del Dr. Joaquim Molas, aquells cursos que ens va tocar de fer a la Universitat Autònoma de Barcelona. Una d'elles era les Avantguardes. Els textos d'aquell dia no ens van pas decebre. Ciclostilats, eren escrits a mà. Va deixar la burilla al caire de la taula i va dir, com en una presentació solemne: "Aquest és el poema de *La rosa als llavis*." Ens vam mirar. Ningú piulava. Tan aviat teníem la mirada al text com al rostre del professor. El poema de *La rosa als llavis*. El títol era suggestiu... Tant, que els ulls ja lliscaven damunt aquella lletra a mà. "Vosaltres no sabeu el que és guardar fusta al moll." Em vaig fondre amb la musicalitat del vers, descriptiu, malgrat el to líric. Ens el vam empassar amb golafreria el tram i la taca de vi a les tovallones, la grua de l'estel, la donzella nua. L'espurneig dels ulls ja es ficava a la nostra retina. I Joaquim Molas es passejava pel mig de les taules, veuen, parin atenció en el cal·ligrama. *Marseille port d'amour*.

SALVAT-PAPASSEIT S'ENDUIA la mirada del doctor i la nostra, cap als mons

CARME PERIS

d'aquell noi, que no pertanyia a les elits que feien versos a la Catalunya dels 20 als Quatre Gats, el cenobi de rajoles de colors dels elegits per les muses. Fou acceptat al grup com un element especial. Guardava (sic) fusta al moll! Vivia a la Barceloneta. Molas estava emocionat en evocar els orígens del poeta, que ara tothom estima. El contrast amb aquells textos de Salvat-Papasseit, van ser els plecs dels Junoy, i companyia. Sobretot amb la companyia de Salvador Dalí. Aquella peça de meravella anomenada el *Manifest groc* era l'original d'aquella colla d'esnobos corrosius que gosaven carregar-se la *Rosó*. Avui, és ben sabut que en Molas i en Castellet, desapareguts tots dos ara

És ben sabut que en Molas i en Castellet, desapareguts tots dos, havien generat la passió per la literatura del realisme social

mateix, havien generat la passió per la literatura del realisme social. Cal escriure per a dir missatges que ens expliquin la immensa malastrugança d'aquests temps de la ignorància. No ho sabem, però vam assimilar aquell fons que els mots del doctor ens va deixar com una estrella al front.

M'AGRADARIA, EXCUSEU-ME, evocar el meu Joaquim Molas. Quan li vaig ensenyar l'esborrany d'aquella mena de novel·la editada "per entregues" a El Punt, intitulada *Esgraons d'hores lentes*, em va dir: "Aquí hi ha una novel·la." Duia la burilla als llavis i, als dits, hi tenia el meu esborrany. El vaig tenir sempre a prop. Puc dir que va continuar essent el Mestre. Ho va ser de tots els exalumnes que se li apropaven. I quan recordo aquells futuristes que assassinaven el clar de lluna, aquells dadaistes que sortien al teatre per a fer sorolls guturals, sota una pluja de retalls petits de diari, quan veig aquells homes que d'amagat del dictador extreien de les biblioteques els tresors amagats, quan recordo tot això alguna cosa m'omple la ment i els sentiments. Quina sort, em dic, quin immens privilegi que he tingut de conèixer aquesta gent. Sempre sereu amb mi, Joaquim Molas.

SOS

El diari *El Mundo* del 20 de març subratllava com a dada informativament rellevant *las fuertes convicciones catalanistas* del matrimoni barceloní assassinat a Tunís en el recent atemptat gihadista. Vuit dies abans, el delegat del govern espanyol a Andalusia, Antonio Sanz, feia que C's provés el mateix xarop catalanòfob que aquesta formació política ha rebut des de la seva fundació: *Yo no quiero que a Andalucía se la mande desde Cataluña y por un político que se llama Albert*. Tantes parts sumen un molt. Aquell mateix dia Armando Robles, presentador del programa *La ratonera* d'Alerta Digital TV, es preguntava: *¿Dónde metemos a los 70.000 cerdos catalanes y vascos que asistirán a la final de la copa del Rey?*.

En quin punt l'anècdota passa a ser categoria? Les piulades celebrant la mort dels catalans que anaven a bord de l'avió estavellat als Alps són dignes d'un museu de l'odi. Ara el Ministeri de l'Interior, materialització d'un govern que pertany a una dilatada tradició de destrucció de totes aquelles formes culturals i polítiques de la península que no són de matriu castellana, diu que investigarà aquestes piulades. Desenganyem-nos, la catalanofòbia és sistemàtica, una normalitat instituïda i aprovada passivament. No hi ha cap individu de cap generació de catalans que, d'una manera més punyent o eludida, no hagi patit la catalanofòbia (i si no l'ha patida és perquè ha renunciat a les seves marques públiques de català). Quan l'*statu quo* o algú com José Montilla aborda l'independentisme des de l'heretgia o la psiquiatria, revela un problema gravíssim d'incapacitat democràtica. Tant de bo el problema entre Espanya i Catalunya fos polític! Però no ho és. És un problema d'ordre teològic i, en la seva particular secularització, d'ordre públic. I prou. Avui (19.3.2015) he trucat a SOS Racisme Catalunya per dir-los que entre les seves imprescindibles funcions "en contra de la discriminació" detecto un buit clamorós: no denunciar (també!) la catalanofòbia. Arran de la seva resposta, vaporosa però reveladora d'aquesta normalitat invisibilitzada, he tingut la impressió que, en relació amb aquesta forma de xenofòbia, el més calent ho tenen a l'aiguera. SOS, SOS Racisme!

EN
SÍSIF

Jordi
Soler

